

7.8 ERDEI ÓVODA

Az Erdei Óvoda Program olyan szakmai terv alapján valósul meg, melynek nevelési (*pedagógiai*) feladatai messzemenően figyelembe veszik a fenntarthatóságra nevelés elvét, a pedagógiai programot, az óvodai nevelés folyamatjellegét, a nevelési területek, tevékenységi formák kölcsönhatását, egymásra épülését.

Fogalma: Az Erdei Óvoda olyan tudatosan tervezett és szervezett, a nevelési intézmény székhelyétől különböző helyszínen folytatott, a környezet adottságaira támaszkodó tevékenység, amely a külső világ tevékeny megismerése nevelés részeként segíti a gyermekek környezethez, természethez való érzékenyítését, a pozitív környezettudatos magatartás kialakítását. Az Erdei Óvoda életkori sajátosságokhoz, a választott helyszín természeti, épített és szociokulturális környezetéhez, helyi adottságokhoz, lehetőségekhez igazodó, több napon keresztül (*egymást követő minimum három nap*) játékos módon, cselekedtetésen keresztül folytatott, élmény-pedagógiára, komplexitásra épülő tapasztalatszerzés, amely bentlakásos, vagy egész napos formában valósul meg. (*Bihariné dr. Krekó Ilona alapján*)

Célja a környezettudatos szemlélet és magatartás formálása, az ember és környezete kapcsolatának megismertetése, az ember és a természet helyes és kívánatos viszonyának alakítása.

Feladatai: felfedeztetni, megtapasztaltatni és ezek alapján megértetni a természeti, gazdasági és kulturális kapcsolatokat, alakítani a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességeket. A közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció segítése, önbizalom erősítése különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyermekekre, a természetbarát viselkedés alakítása.

AZ ERDEI ÓVODÁBAN FOLYÓ MUNKA MINŐSÉGE

Az erdei óvodai szolgáltatás minősítési rendszerének alapja a szakmai program, a szervezeti és az infrastrukturális feltételeknek való megfelelés. Alapvető elvárás, hogy a szolgáltató szakmai programja alkalmazkodjon az adott helyszínhez, az óvodások életkori sajátosságaihoz, valamint az Óvodai nevelés országos alapprogramjához. Ennek a korosztálynak a hatékony neveléséhez feltétlenül a gyer-

mekekhez értő és szakmailag jól felkészült szakemberek kellenek. A programok iránt elvárás, hogy céljai és tartalmi követelményei egyértelműen tartalmazzák a környezettudatos szemlélet fejlesztését. A kidolgozott szakmai programot egymásra épülő foglalkozások alkotják, amelyek tartalmának, időtartamának, valamint módszereinek korosztálynak megfelelően alkalmazkodnia kell az óvodai elvárásokhoz.

A programok több mint 50%-ának terepen kell lennie. Követelmény, hogy a szolgáltatók elemezzék munkájukat, kérjék ki az óvodapedagógusok véleményét és ennek ismeretében tapasztalataikat építsék be további munkájukba, valamint vegyék figyelembe szakmai programjuk továbbfejlesztésénél.

Az infrastrukturális háttér az óvodás korosztály biztonságát szolgálják: az egészségügyi ellátás, a szálláshely minősége, az étkezés, a szükséges eszközök. „Erdei óvodai szolgáltatás: az a szolgáltatás, amely a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően, az erdei óvoda megfelelő szervezetű, az infrastrukturális háttérrel folyamatosan biztosítja. ... Erdei óvoda és/vagy erdei iskola/óvodaszolgáltató (a továbbiakban Szolgáltató): az a szolgáltató, aki az adott helyszínre kidolgozott szakmai programot, a programokhoz a szakembereket, eszközöket és anyagokat az óvoda-pedagógus, illetve az iskola pedagógusának igényei és elvárásai szerint az óvoda/iskola pedagógiai programjához igazodóan, szakszerűen és rendszerűen biztosítani kész és képes.

AZ ERDEI ÓVODA TERVEZÉSE, SZERVEZÉSE

Intézkedési terv készítése, az éves munkatervben a csoport munkatervében való rögzítése!

Előkészítés: az óvodavezető tájékoztatása, a nevelőtestület aktív tagjainak összefogása, tájékozódás a szakirodalomban, továbbképzéseken való részvétel, a nevelőtestület tájékoztatása, a nevelőtestület elfogadó nyilatkozata, a szülők tájékoztatása, támogatásuk elnyerése, az erdei óvoda megjelenítése az óvodai dokumentumokban.

Helykeresés: tájékozódás a szálláshelyekről, időpont kiválasztása, helyfoglalás, jellemzőiről személyesen kell meggyőződni. Megfelelő tájékozódás után, olyan szolgáltató választása, amelyik szakmai programot is biztosít. Előzetes ismerkedés a helyszíni lehetőségekkel, szállásfoglalás (*legalább fél évvel előbb*), étkezés szervezése utazástervezés, buszrendelés, a szülők szülői értekezleten történő tájékoztatása az aktuális tennivalókról. (*Bilku, 2009 nyomán*)

Programkészítés: anyagyűjtés (*növénytani, állattani, helytörténeti*), feladatok összeállítása.

Költségek: a részvételi díjat célszerű részletekben összegyűjteni, igénybe kell venni a lehetséges költségkímélő eljárásokat, alaposan végig kell gondolni a személyi juttatások, a szükséges eszközök fedezetét.

Előzetes szervezési feladatok: a foglalkozási tervek összeállítása, foglalkozási eszközök gyűjtése, el-készítése, szükség esetén busz/vonatfoglalás, kísérők, programvezetők felkérése, balesetvédelemi előkészítés, (*egészségügyi láda, TAJ kártya*).

A csoportvezető óvodapedagógus feladatai:

- a szülők értesítése, a gyermekek motiválása, esetleg jutalomtárgyak beszerzése,
- szociometriai felmérés készítése erdei óvoda előtt és után.
- érkezéskor: az erdei óvoda ideje alatti viselkedési szabályok, tevékenységek, napirend ismertetése.
- Az erdei óvoda zárásakor: a gyermekek élményeinek meghallgatása, élményrajzok készítése.
- Visszaérkezés után: a nevelési év további részében fel kell dolgozni a tapasztalatokat, a gyűjtött anyagokból kiállítás szervezhető, a szülők tájékoztatása a hét eseményeiről, visszajelzés küldése a szolgáltatóknak, köszönetnyilvánítás a támogatóknak.

- A gyermeki/szülői elégedettség mutatókhoz szükséges felmérés előkészítése, megszervezése.
- Tevékenységi lehetőségek az erdei óvodában a teljesség igénye nélkül: megfigyelések, vizsgálódások, kézműves foglalkozások, játékok: kommunikációs, figyelemösszpontosító, mozgás-és emlékezetfejlesztő, érzékszerveket érzékelnyítő, drámapedagógiai játékok, társasjátékok, mozgás
- Készítsünk listát szükséges eszközökről, indulás előtt ellenőrizzük azt.

Napirend: Az erdei óvodában a napirendnek éppúgy érvényesülnie kell, mint a napi óvodai életben, de természetes módon (*rugalmasan*) igazodnia a kell a szakmai programhoz, a helyi sajátosságokhoz, lehetőségekhez.

A FEJEZET ELSAJÁTÍTÁSÁT BEGYAKORLÓ FELADATOK:

1. Kiscsoportban ismerjenek meg egy erdei óvoda tevékenységtervét, melynek alapján készítsenek egy programot.

A FEJEZET ELSAJÁTÍTÁSÁT ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. Erdei óvoda, szervezése során milyen szakaszokat kell tervezni?
2. Milyen feladatai vannak a csoportvezető óvodapedagógusnak erdei óvoda szervezése során?